

Бібліотечні ВІСТІ

ВИПУСК № 12

ГРУДЕНЬ 2012

ВИПУСКАЄТЬСЯ ЩОКВАРТАЛЬНО

Свято наближається! До Нового року залишилось вже зовсім мало часу, і скоро на нас очікують приємні передноворічні турботи.

У стародавніх народів свято Нового року зазвичай збігалось з початком відродження природи і в основному було приурочено до початку весни.

На Тибеті під Новий рік прийнято пекти пиріжки і роздавати їх перехожим. Чим більше роздаси – тим багатшим будеш.

А є ще й такі цікаві факти про Новий рік!

Новорічний феєрверк – один з найстаріших звичаїв. Стародавні люди вірили, що вогонь і шум феєрверка відлякує привидів і злих духів.

Італійці вважають, що перед зустріччю Нового року необхідно позбутися всього старого і непотрібного, тому 31 грудня опівночі більшість італійців викидають старі речі у вікно.

Перша електрична гірлянда запалилася в 1895 році в Америці на ялинці, яка стояла перед Білим домом.

У старій добрій Англії з першим ударом годинника відкривають задні двері будинку, щоб Старий рік пішов, з останнім ударом – відкривають передні двері, щоб впустити Новий рік.

*Рік старий залишився позаду,
Рік новий вже спішить, у дорозі.
Час наповнити ваші бокали –
Новоріччя й Різдво на порозі!
Хай забудуться біди й тривоги,
Як шампанське, хай щастя іскриться,
Буде вік Ваш і добрим, і довгим
І задумане все хай здійсниться.
Від вогнів новорічних ялинок
Ваші очі, як зорі, засяють,
Хай любов Вам, і віру, й надію
В душу свято Різдвяне вселяє!*

***Прийміть наші найщиріші вітання
з Новим роком та Різдвом Христовим.***

***Нехай ці свята – вісники оновлення, мрій і сподівань
принесуть Вам і Вашій родині добро, мир і достаток.
Бажаємо, щоб у новому році Ви зробили все те, про що
так давно мріяли. Віримо, що у новому році Ви
відчуєте турботу збоку колег, тепло
друзів та близьких.***

***Щастя Вам, міцного здоров'я, здійснен-
ня найзаповітніших бажань.
З Новим Роком !***

З любов'ю і повагою колектив Наукової бібліотеки

Літературні премії світу

Премія імені Ганса Крістіана Андерсена

Продовження

Міжнародна премія, яку вручають за видатний внесок у дитячу літературу найкращим письменникам і художникам-ілюстраторам дитячої книги. Організована 1958 року Міжнародним комітетом із дитячої та юнацької літератури ЮНЕСКО за рекомендацією його засновника та першого президента, видатного діяча світової дитячої літератури Йелли Лепман. Лауреатів оголошують один раз на два роки. Премія вручається 2 квітня, в день народження видатного данського казкаря Ганса Крістіана Андерсена. Для авторів дитячої літератури премія Андерсена є найпрестижнішою міжнародною нагородою. Часто її називають Малою Нобелівською премією. Найвищою та найпочеснішою з трьох премій-нагород вважається Золота медаль із профілем казкаря її присуджують найвизначнішим і прогресивнішим майстрам у галузі дитячої книги та вручають на конгресі Міжнародної ради з дитячої книги (IBBY). Серед переможців - такі знані письменники, як Марія Гріпе, Джеймс Крюс, Сельма Лагерлеф, Астрід Ліндгрєн, Кріх Кестнер, Туве Янссон, Джанні Родарі, Ктрін Патерсон.

1973 року Почесний диплом Міжнародної премії імені Г. К. Андерсена за поему-казку «Барвінок і Весна» отримав український письменник Богдан Чалий, а 1979 року до «Почесного списку Андерсена» вписано ім'я Всеволода Нестайка та його книжку «Тореадори з Васюківки».

У 2010 лауреатом премії «за внесок у дитячу літературу став Девід Алмонд (народився 15 травня 1951 року) - англійський письменник, відомий перш за все як автор творів написаних у жанрі магічного реалізму. У 1985 році була опублікована перша книга Алмонда «Безсонні ночі», збірка оповідань, орієнтована на дорослу аудиторію. Перший дитячий роман письменника «Ськелліг» вийшов у світ в 1998 році. Книга отримала широкий успіх, на основі її сюжету було знято однойменний фільм, поставлено театральна вистава та оперу. Роман «Глина», опублікований у 2005 році був включений Американською бібліотечною асоціацією у список кращих книг для підлітків.

Премія шейха Заїда

В Арабському світі з'явилася своя літературна премія, щорічна винагорода складає 110 тисяч доларів. Премія заснована Об'єднаними Арабськими Еміратами (ОАЕ) з метою заохочення письменників із країн Близького Сходу і Північної Африки.

Премія названа на честь засновника ОАЕ, першого і беззмінного протягом 33 років президента країни шейха Заїда бен Султана Аль Нахайяна, вручається за кращі твори в таких напрямках, як художня і розвиваюча література, мистецтво, книги для дітей, періодичні видання арабською мовою. Вона покликана заохочувати і стимулювати творців і мислителів у сфері освіти, мистецтва і арабської культури, й також гуманності та пошани особистості.

Найбільш відомим лауреатом цієї нової премії став єгипетський письменник Юсеф Зідан, він отримав 50 тисяч доларів, його роман «Вельзевул» досліджує конфлікти, що виникли після того, як християнство стало офіційною релігією Римської Імперії. Церемонія нагородження відбулася 16 березня в Абу-Дабі. Окрім нього, було ще п'ять претендентів на здобуття премії, але одне лише потрапляння в число фіналістів гарантує визнання серед видатних письменників Арабського світу і переклад книжок іншими мовами. Кожен із фіналістів, включаючи Зідана, отримав 10 тис. дол. Зідану також гарантували переклад його роману англійською мовою.

Міжнародна премія за арабську літературу проводиться спільно з Фондом Букерівської премії і фінансується Фондом Еміратів, добродійною організацією, що знаходиться в Абу-Дабі.

Григорій Сковорода—видатний український просвітитель, філософ і письменник

3 грудня виповнюється 290 років від дня народження Григорія Сковороди. З цієї нагоди у читальному залі № 1 29 листопада відбулась літературна композиція «Григорій Сковорода – видатний український просвітитель, філософ і письменник».

Активну участь у проведенні заходу взяли студенти природничо-географічного та філологічного факультетів. Хочеться відзначити ведучих Кучер Альону та Томаса Рожі. У виконанні студентів філологічного факультету Коцюби Ірини та Саюшевої Соні прозвучав вірш Г. Сковороди «Сад божественних пісень» (пісня 8) в оригіналі та в сучасному перекладі Івана Драча. При допомозі мультимедійної дошки був продемонстрований історично-документальний фільм про життєвий та творчий шлях великого письменника і філософа.

Незважаючи на віддаль віків, він промовляє до своїх нащадків, як наш сучасник, засуджуючи віджиле, вітаючи нове, стверджуючи хвалу трудовому натхненню як джерелу радості та щастя. Його життя, творчість, філософські ідеї є цікавими та актуальними, які займають вагоме місце в українській філософії та літературі.

3 грудня в читальному залі №3 відбувся «круглий стіл», присвячений 290-й річниці від дня народження відомого українського мандрівного філософа Григорія Сковороди.

Феномен Григорія Сковороди як педагога розкрито в контексті сучасних соціокультурних та освітніх процесів. Педагогічна діяльність Г. Сковороди була тим джерелом, яке живило українську педагогічну думку протягом століть. Про це вів мову студент Завальний Артем (ТПФ, 3бгр.) В своїх педагогічних поглядах Г. Сковорода дає нам ідею «філософії серця», так званого кордоцентризму. Його основна ідея – дійти до душі кожного учня, знайти його «сродну працю», тобто те, що взято від роду й від природи.

Сковорода вважає, що вчитель – основна продуктивна сила суспільства, якщо він талановитий, то він надає можливість своєму учневі все життя бути щасливим від своєї праці, продукуючи в суспільстві стан гармонії. В своїх педагогічних поглядах він дотримується золотого правила Біблії: стався до людини, як би ти хотів, щоб вона ставилась до тебе, будь шанований і шануй інших. Про це вів мову студент Коропенко Ігор (ТПФ, 16 гр). Запрошені були ознайомлені з творчим життєвим шляхом мандрівного українського філософа, його поетичними творами, збіркою Харківських байок та крилатими висловами. Також були виготовлені плакати, що всебічно розкривають запропоновану тему.

Бібліотекарі читального залу №2 провели виховний захід на тему: "Григорій Сковорода — символ мудрості української землі".

Участь брали студенти факультету української філології:

Теляча Мирослава 14 гр., Коцюба Юля 15 гр., Коцюба Іра 14 гр., Герасименко Юля 14 гр. на чолі з викладачем, доцентом, кандидатом наук Козинським Л. В..

Нашою метою було передати той дух, ті відчуття з якими Григорій Сковорода постає заочно у своїх "творіннях", і донести до слухачів його цінність у культурному і літературному житті України.

Учасники заходу широко охопили весь життєвий шлях Сковороди і показали його, як особистість багатогранну, продекламувавши уривки: "Сковорода" симфонія П. Тичини, "Пісня 1", "Пісня 10" та "Пісня 23".

Казанський день, Казанська Божа мати (4 листопада)

4 листопада по новому стилю Російська православна церква здійснює пам'ять Казанської ікони Божої Матері. Свято в цей день було встановлено на честь чудесної події - перед цим образом молився князь Дмитрій Пожарський, і після цього йому вдалося з малим загоном відбити в окупантів Кремль і Китай-місто, що стало закінченням Смутного часу.

Одна з найбільш шанованих в Росії ікон Богородиці була чудесним чином знайдена в Казані в 1579 році. Казань на той момент входила до складу Росії всього 27 років, православ'я тільки почало поширюватися в Поволжі, але саме в цих краях був явлений образ Богородиці, без якого нині важко уявити будь-яку російську церкву.

Дев'ятирічній дівчинці Мотроні з родини російських переселенців Онучин уві сні двічі була Богородиця і вказувала на згорілий будинок, під яким знаходиться образ. На зазначеному дівчиною місці дійсно виявили загорнуту в зотлілі ганчірки рідкісної краси ікону, написану на кипарисовій дошці яскравими, не змарнілим від перебування в землі фарбами. Для російських поселенців ця знахідка стала справжнім дивом, що знаменує особливе небесне заступництво православним Поволжя. Одним зі свідків набуття ікони був священник Єрмолай, майбутній патріарх Московський Гермоген, який у 1594 році опише ці події в "Оповіді про явище Казанської Ікони Божої Матері".

На місці знаходження ікони був заснований Богородицький жіночий монастир (який діє і в даний час, але вже як чоловіча обитель). Під час перенесення ікони в новозбудований монастир трапилося кілька зцілень, в тому числі прозоріння сліпого. Майже відразу ж почалося народне шанування образу, почалися робитися перші списки з ікони.

Але найбільшу популярність Казанський образ отримав на початку XVII століття, коли в Росії почалося Смутний час. Коли в Центральній Росії господарювали самозванці та польсько-литовські інтервенти, саме Поволжі залишалася островцем відносного спокою і базою патріотичних сил. У вересні 1611 в Нижньому Новгороді початок збиратися народне ополчення на чолі з Кузьмою Мініним і князем Дмитром Пожарським, у складі якого чималу роль грали і казанські воїни.

У лютому 1612 року утримує Москву поляки заморили голодом патріарха Гермогена, своїми відозвами надихав опір. Місцезблостителем патріаршого престолу став Єфрем, митрополит Казані, який благословив ополчення і передав Мініну і Пожарському Казанську ікону, яка стала символом їх походу на Москву. Під час облоги столиці перед образом Богородиці проводились ежедневі молебні. 22 жовтня 1612 війська Мініна і Пожарського взяли Китай-місто, а 25 жовтня хресним ходом увійшли в Кремль, несучи перед собою Казанську ікону. Особливу святкування Казанської ікони було встановлено саме в день взяття Китайгородської стіни, який вирішив долю облоги - 22 жовтня за старим стилем, що відповідає сучасному 4 листопада. Князь Пожарський заснував близько Кремля церква на честь ікони - Казанський собор, який пізніше був зруйнований і відновлений вже в 1993 році.

МИХАЙЛА (21 листопада)

Днем святого Михайла скорочено називають Собор святого архистратига Михайла, що відзначається 21 листопада. Давній герб столиці України прикрашений образом архистратига Михайла з мечем, якого український народ вважає хранителем Києва. Образ святого Михайла уособлює перемогу добра над темними силами: гримить грім — значить, святий Михайло бореться з чортами.

Існує дуже поширений переказ про чорта, який намагався сховатися від архистратига Михайла. Щоб урятувати, чорт почав називати предмети, за якими Михайло не дістав би його.

Серед можливих варіантів він називав навіть людину, але архистратиг Михайло сказав, що в цьому разі людину він уб'є та дасть їй царство небесне, а чортові все одно — непереливки! Так чорт перелічив геть усі предмети, під якими міг би сховатися, аби Бог його не дістав, а про кущ ліщини забув. Тож мисливці радять під час бурі в лісі ховатися під ліщиною, оскільки там грім не вб'є.

За старою легендою, одного разу звичайний мисливець випадково вбив у лісі чорта. До нього з'явився святий Михайло та запропонував виконати будь-яке бажання мисливця. Той забажав обмінятися зі святим Михайлом рушницями. Трохи повагавшись, Михайло погодився на такий обмін. Одну умову поставив святий: якщо мисливець передумає та хоче обмінятися рушницями назад, то мусить прийти на те саме місце.

І почало цьому мисливцеві так щастити на полюванні, що годі й казати! Тільки кожного разу, як він із цієї рушниці стріляв, такий грім над землею лунав, що люди лякалися. От і власник рушниці нарешті вирішив позбутися магічного подарунка, щоб лихо не накликає на свою голову. Пішов на зазначене місце та й обмінявся рушницями із святим Михайлом назад. Але й колишня його старенька рушниця тепер теж набула чарівних властивостей! І мисливська удача не покидала вже його довіку.

Бібліотечні вісті

Інформаційний вісник
Наукової бібліотеки Уманського державного педагогічного
університету
імені Павла Тичини

Адреса: вул. Садова 2, м.Умань
Над номером працювали:
Редактор: Григоренко Т. В.
Редколегія: Усатюк О. А., Рудь І. Г.
Дизайн та верстка: Найчук Т. М.